

Posudek diplomové práce
Miroslava Kněže:
Význam krajiny pro utváření lidské religiozity (u žáků SŠ)

Volba krajiny jako teologicko-antropologický námět je naprosto neobvyklá a svrchovaně originální. Připomíná nám, že člověk nekončí tam, kde končí jeho tělesné údy, ale že se nutně promítá i do přírody, kterou proto musí přizpůsobovat svému lidskému pobývání v ní, čímž též zcela nutně promítá své lidství (v jeho dobrých i zlých spádech) do přírody a vytváří tak krajinu ke svému obrazu a podobnosti. Adekvátně odpovědět na otázku kdo/co je člověk nestačí proto hledět jen na jeho tvář, tělo a jeho povídání o sobě samém, ale třeba přihlédnout, jak utváří své životní prostředí. Kandidát se tak svou prací nakročil k prvnímu pokusu o promyšlenější odpověď na tuto otázku. Jeho práce je proto ve volbě tématu svrchovaně originální a zajímavá. Neměl mnoho průkopníků, z nichž by mohl poučeně čerpat, a ty, které měl a které bere v úvahu, se pohybují na jiných rovinách než teologicko-antropologických. Tuto originalitu ve volbě tématu proto hodnotím vysoko. Jeho práce je jakýsi první náběh na to, co bych nazval „teologie krajiny“.

Rovněž je třeba pochválit způsob, jímž toto téma rozvíjí. Pokusí se nejprve o vymezení pojmu „krajina“; nejprve jakýmsi zpětným pohledem do různého vnímání krajiny v minulosti, a pak i v kritickém srovnávání s autory jako Jiří Sádlo a Václav Cílek, pojednávající o krajině, načež se soustředí na religiozní dimenzi krajiny a její výchovné působení na člověka. S jeho závěry proto srdečně souzním. Tolik tedy o myšlenkovém hodnocení této práce.

Nedostatky? Budou prohovořeny až během obhajoby, neboť nejsou tak veliké, aby zde byly zaznamenány. Snad jenom definice tzv. „obecné religiozity“ jako „*subjektivního aktu člověka v nahodilých a nevysvětlitelných situacích*“, jež je použita s odvoláním na Říčana, jenž ji opět přebírá od Osera, by si byla zasloužila přesnějšího doložení a důkladnějšího prošetření.

Celkové hodnocení: Jde o originálně průkopnickou práci, která si zasluhuje vysoké ocenění právě pro svou originalitu a zároveň i povzbuzení k širšímu, hlubšímu a důsažnějšímu rozpracování.

Prof. Karel Skalický

TF JU, 7. 5. 2012

